

Інформаційна довідка
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України
щодо удосконалення порядку здійснення дізнання та судового розгляду
кримінальних проступків»
(реєстр. № 11365 від 21.06.2024 р.)*

Анотація. В Інформаційній довідці проаналізовано положення проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення дізнання та судового розгляду кримінальних проступків» (реєстр. № 11365 від 21.06.2024 р.), розглянуто питання посилення ролі та значення дізнавача під час здійснення досудового розслідування та судового провадження кримінальних проступків, що відповідатиме європейським стандартам. За результатами аналізу визначено ризики законопроекту.

Ключові слова: досудове розслідування, дізнавач, судове провадження, судовий розгляд, європейські стандарти, кримінальні проступки.

Метою законопроекту є вирішення проблемних питань у правозастосовній діяльності щодо застосування положень Кримінального процесуального кодексу України в частині здійснення дізнання та удосконалення порядку проведення досудового розслідування і судового провадження кримінальних проступків.

Проектом пропонується внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) щодо удосконалення порядку здійснення дізнання та судового розгляду кримінальних проступків.

Позитивно сприймаючи запропоновані зміни до чинного КПК України щодо удосконалення інституту дізнавача під час проведення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проступків, необхідно вказати на деякі проблемні аспекти, що потребують вирішення на фоні окреслених законодавцем питань.

Прагнення розв'язати у представленому законопроекті проблемні питання удосконалення строків проведення досудового розслідування кримінальних проступків з дня повідомлення особі про підозру у рамках статті 219 КПК України залишили поза увагою питання щодо визначення загального строку проведення дізнання кримінальних проступків з моменту внесення матеріалів досудового розслідування до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР).

На підставі Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» від 8 грудня 2023 року № 3509-ІХ, частина друга статті 219 КПК України, присвячена питанням визначення строків досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР до дня повідомлення особі про підозру, була виключена.

Тобто чинний КПК України не встановлює строки дізнання для кримінальних проступків з моменту внесення відповідних відомостей до ЄРДР, а представлений законопроект загалом не регламентує вказану сферу на фоні

актуалізації посилення ролі та значення дізнавача під час здійснення досудового розслідування та судового провадження кримінальних проступків.

Також Глава 25 КПК України «Особливості досудового розслідування кримінальних проступків» (статті 298-302 КПК) не регулює окреслене питання, а лише частиною 2 статті 298 КПК України встановлено, що досудове розслідування кримінальних проступків (дізнання) здійснюється згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими КПК з урахуванням положень цієї Глави. Водночас, кримінальні проступки за статтею 12 КК України є найменш суспільно небезпечними діяннями, порівняно навіть з нетяжкими злочинами.

Запропоновані зміни до кримінального процесуального законодавства абсолютно узгоджуються із аналізом законодавства та судової практики про те, що до строків досудового розслідування кримінальних проступків передбачені однакові правила на рівні із нетяжкими злочинами. Водночас, виключення із чинного КПК частини 2 статті 219 КПК надає легітимні підстави дізнавачам чи прокурорам тривалий час безпідставно не закривати провадження за наслідками проведення досудового розслідування кримінальних проступків, що є суттєвими порушеннями закріпленого в пункті 1 статті 6 Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини, частині першій статті 21 КПК України фундаментального права людини на розгляд її справи упродовж розумного строку. Для підвищення ефективності реалізації права особи на справедливий і публічний розгляд її справи упродовж розумного строку та усунення наявних порушень принципу верховенства права, одним із найважливіших проявів якого є процесуальний строк досудового розслідування кримінальних проступків, у зв'язку з чим з метою посилення його гарантованості, доцільно встановити загальний строк досудового розслідування (дізнання) з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру у кримінальному провадженні щодо кримінального проступку.

Таким чином, схвально оцінюючи запропоновані законопроектом зміни, спрямовані на врегулювання особливостей проведення досудового розслідування кримінальних проступків та під час судового розгляду обвинувального акта щодо вчинення кримінального проступку, необхідно врегулювати на рівні чинного кримінального процесуального закону питання щодо встановлення загальних строків досудового розслідування до дня повідомлення особі про підозру щодо їх обчислення стосовно кримінальних проступків, які не можуть бути необмеженими та перевищувати строк досудового розслідування, встановленого для злочинів, особливо в умовах правового режиму воєнного стану.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.